

Szemere fénye

Művésztelepi körkép

C SERHALMI LUCA

Kitelepvedve

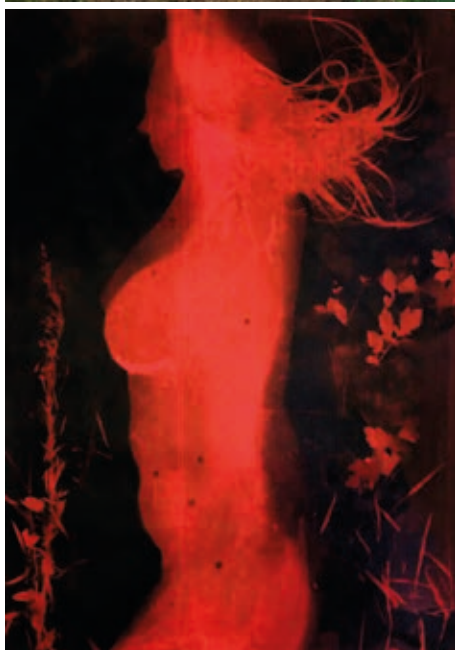
A mára művészfaluvá vált Mezőszemerét vitathatatlanul Bukta Imre tette fel a kulturális térképre, amikor húsz évvel ezelőtt visszaköltözött Heves megyei szülőfalujába, amelynek ismertetőjegyei, egyszerre nyugodalmas és nyomasztó légköre onnantól kezdve még közvetlenebbül jelentek meg műalkotásain. Bukta visszatérése után egyre több képzőművész ismerte meg a községet, és talált itt otthonra. Ma már olyan jól ismert nevekkel találkozhatunk itt, mint Szurcsik József, Kopasz Tamás, Wahorn András és felesége, Töttös Kata vagy a szintén művészpárról Kótai Tamás és Gulyás Andrea Katalin, Mizsák Gergő és Bandis Barbara, Szellei Lellé, Rubliková Adriena vagy Ferenczy Zsolt. Idén augusztusban a mezőszemerei faluházban ide kötődő tizenkét művészt bemutató tárlat nyílt *Artér* címmel. Az alkotók friss, izgalmas műveket adtak be, amelyek közül több áttételesen reagál a mezőszemerei élményekre. Habár kissé irreális a világ végén, egy kicsi faluházban ilyen komoly kiállításon járni, ez a zavar üdítően hat a lélekre, ahogy a sokszor elitista városi közegen kívül tudja befogadni a műalkotásokat.

Ez a meghatározó, állandó művészgárda erős szimbólumként is szerepelhet azok előtt, akik szerint a vidéken csoportosuló művészek idejétmúlt ideát képviselnek. Az itteni élethez természetesen vállalkozókedv is kell, amit a művésztelepek alkotói csak megízlelnek, de ahogy a minta is mutatja, mégis sokakat magával ragad ez a 21. században szinte távolinak, de mindenképp nagyon eklektikusnak mondható élet és közeg Mezőszemerén.

Godot Művésztelep

A nyaranta Mezőszemerén megrendezésre kerülő három művésztelep egyikéhez személyesen is kötődöm, így ismerem a másik kettőt is, hiszen egy ilyen kicsi faluban kevés dolog marad a négy fal között. Idén persze minden sokkal bizonytalanabb volt, országszerte több művésztelep is elmaradt, máshol a külföldi vendégalkotók meghívását kellett visszamondani, ezért a Mezőszemeréhez köthető

művésztelepek helyzete is sokáig kérdéses volt. Sokan tolták el bevett időpontjukat, hogy biztonságosabban tarthassák meg a találkozót, miközben a fél év alatt sok mindentől megfosztott alkotók erősen igényelték, hogy inspiráló közegben, de elvonultan dolgozhassanak. A Godot Kortárs Művészeti Intézet által rendezett művésztelep esetében egy alternatív megoldás mellett döntöttünk: a meghívott művészeknek tavasszal felajánlottuk, hogy töltsenek el egy-két hetet a Béke

Godot Művésztelep, Mezőszemere

Nyílt Tér Művésztelep, Mezőszemere

úti házban, így a nyár folyamán kisebb kihagyásokkal folyamatosan használták a helyszínt. Idén negyedik alkalommal szerveztük meg a Godot Művésztelepet, ahova minden évben nyolc fiatal művészt, a Godot Young Generation Art Fair díjazottjait hívjuk meg. Jövőre e mellett a frissen induló Godot Labor művészeinek is meg szeretnénk mutatni a „szemerei” hangulatot, ezzel még több alkotót bevonni a művészfalu közösségébe, hiszen sokan már visszatérőként látogatnak le oda, barátságot kötve a lent élő alkotókkal. Persze minden mezőszemerei alkotói helyszín más egy kicsit. A Godot Művésztelep egy nagyobb Kádár-kocka típusú ház minden „romantikáját” magán hordozza, udvarán az egykor állattartásra szolgáló melléképületek is egyedi lakótérre váltak. Az alkotás itt főként a szabadban zajlik, a kertben és a mezőn, ami termékenyen mond ellent a steril műtermek megszokottságának. Az idén itt született műalkotások közül erre talán a legszokatlanabb példa Szabó Beáta festőművész projektje volt, aki a hosszas előkészületet követően egy napon keresztül sütötte saját recept szerint kenyérféleit a művésztelep udvarán, de Gallai Judit Ágnes is már harmadik éve itt a napon fekvé készítette el cianotípiáit, ahol a váratlan véletlenek és a szemerei felhők önkénye is sokat adott a talán eddigieknél is kísérletesebb és bizarrabb, piros-kék, álomszerű képekhez.

Nyílt Tér Művésztelep

A Bukta Imre festőművész által szervezett művésztelep a mezőszemerei kulturális megmozdulások origója. Töretlenül magas színvonalát már majdnem húsz éve, 2002-es indulása óta őrzi, amelyben nemcsak a remek adottságú terület és a szervezés, de a meghívott alkotók elhivatottsága és kreativitása is szerepet játszik. A felkért művészek gyakran merítenek ihletet a környezetből, rendszeresen nyúlnak alapanyagként az itt készen kapott elemekhez, legyen az akár a látvány, a helyiek életmódja vagy a természet nyújtotta lehetőségek. A hagyományosabb képzőművészeti műfajok mellett minden évben születnek kísérletezőbb projektek is: természetművészeti alkotások, installációk, videómunkák, performanszok vagy olyan efemer művek, amelyek csak fotódokumentáció útján jutnak el később a közönséghez.

Szirtes János képzőművész már a kezdetek óta aktív résztvevője a tábornak, és számos performanszt, fotó- és videómunkát jegyez. Idén szintén videón rögzített performanszokat készített alkotótársával, Molnár Ágnes Évával, amelyekben a ritualitás, az abszurd történetek és látványvilág, a gyermeki játékok felszabadító öntörvényűsége és a brutalitás szurreális jelenetekben váltakozik. Gyenis Tibor képzőművész is itt álmodta meg egy sorozat részeként legújabb műalkotásait, amelyben a művészet gyógyító erejét kutatja hatalmas vászonra írt szlogenekben. A csapatot tovább erősítette két Derkovits-ösztöndíjas fiatal: Ámmer Gergő szobrászművész és Révész Anna festőművész. A kifinomult, hagyományos technikákat és anyaghasználatot előnyben részesítő alkotók a művészi precizitással és az aprólékos kidolgozással az elgondolkodtató, mély témák beszédes ábrázolását ötvözik. Dobó Bianka grafikus- és festőművész a környéken tett séták alkalmával merített ihletet, és a talált jeleneteket, motívumokat vitte vászonra, ahogy Jozef Tihanyi szlovák grafikus is a környezetből inspirálódva alkotta meg elvont, absztraktba hajló tájképeit, Gaál József festőművész pedig groteszk emberszörnyeket ábrázoló maszkzobroinak adott új típust, amelyeket a földbe ásva készített el.

A hatalmas területen minden alkotó megtalálhatta a munkájához leginkább megfelelő helyszínt és rendezkedhetett be ideiglenes műtermében: készültek műalkotások az udvaron felállított árnyékoló sátor alatt, a műteremként újra-álmódott pajtában, a szabadban, a polgári ház verandáján, de a szomszédos Godot Művésztelep nyári konyhájában és udvarán is, hiszen a két terület közelsége okán is állandó átjárás van a művésztelepek között. Az itt alkotók erős benyomásokkal térnek haza, nyitottan szemlélik környezetüket és azt a létmódot, amelyet Bukta Imre képes számukra tapinthatóvá tenni.

Szabadkéz Művésztelep

A Szabadkéz Művésztelep kicsit kilóg a sorból, hiszen nem Mezőszemerén rendezik meg, hanem a szomszédos, fél óra gyalogútra lévő faluban, Szihalmon. A telepet 2018 óta szervezi a mezőszemerei művészházaspár, Kótai Tamás és Gulyás Andrea Katalin egy felújított mezőgazdasági épületben, a Magyar-Tár-Házban, amely mások mellett időszakos kiállítóterként is működik. Ennek az első emeleti, egybefüggő termében zajlik a háromhetes alkotótábor, majd ugyanebben a hatalmas térben nyílt augusztus 24-én a Szabadkéz Művésztelepet záró, október 25-ig látogatható tárlat, amely frissen, rögtön az elkészülés után mutatja be az ott született műveket. Ennek tükrében is fontos a szokásosnál kicsit hosszabb, huszonegy napos aktív alkotás, hiszen a meghívott művészeknek nem áll módjukban minden elkezdett művet otthon befejezni. Az oldott, jó hangulatú légkör, az inspiratív, kikapcsoló beszélgetések hozzájárulnak a hozott tervek megvalósításához, továbbfejlesztéséhez vagy akár a téma megtalálásához, így a már-már kalákaszerűen dolgozó művészek között is megvalósul a koncentrált elmélyülés.

Az alkotók meghívásánál fontos szempont a műfaji és generációs sokszínűség, amely mind a szakmai párbeszédnek, mind a zárótárlat változatossága miatt lényeges. A Szabadkéz, nevéhez híven, tematikai megkötés nélkül, az alkotók hozott vízióiból bontakozik ki, így az egyedi látás- és gondolkodásmódok intenzíven vibrálnak mind az alkotótérben, mind a tárlaton.

Az idei meghívott alkotók Ádám Zsófia képzőművész, Cifra Anett grafikus, Daniela Jauregui Servin mexikói festőművész, Huszár Imre képzőművész, Németh Marcell szobrászművész, Stano Cerny szlovák-mexikói festőművész és Szurcsik József festőművész. Az idén felkért alkotók majdnem mindannyian figurális műveket hoztak létre. A Szabadkézen nem jellemző, hogy a helyszín ad ihletet, általában már kész elképzeléssel érkeznek, amihez magukkal hozzák az alapanyagot. Idén ez főként Németh Marcell szobrászművész szigorú egyenesekből, markáns perspektívával felépülő, stéget ábrázoló falobjektjénél, valamint Ádám Zsófia képzőművész lidérces kék light boxainál volt kimondottan lényeges. A csapatból egyedül Gulyás Andrea Katalin készített olyan műalkotást, amely a számára állandó lakókörnyezetet is jelentő Mezőszemerét tematizálja. *Mező sehova* című homokinstallációján az elnéptelenedett, pusztuló házak és a még éppen életben tartott épületek utcáját álmódta meg, ahol a pillanatszorító nevű szerszám beépítése is szimbolikussá válik.

Szabadkéz Művésztelep, Szihalom